

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Prvi sporazum v velikem sporu

Plebiscit v Posaarju in spomin na Koroško

Vprašanje, ki je že vse mesece letosnjega leta zastrupljalo evropsko ozračje, posebno pa ono med Nemčijo in Francijo, je dobilo ta teden prvo rešitev. To je vprašanje plebiscita v Posaarju. Po dolgi in mučnih pogajanjih je bil s posredovanjem tujih diplomatov, zlasti italijanskega delegata pri Društvu narodov barona Aloisia dosežen med Parizom in Berlinom direktni sporazum o modalitetah in datumu plebiscita, katerega je sedaj odobrilo tudi Društvo narodov. Plebiscit bo po tem sporazumu dne 13. januarja prihodnjega leta. Izvedla ga bo posebna plebiscitna komisija, sestavljena iz neprizadetih nevtalcev, nad njo pa bodo še plebiscitna sodišča z vrhovnim plebiscitnim sodiščem, ki bodo poslovala še leto dni po plebiscitu, t. j. do 13. januarja l. 1936. Pravico glasovati bodo imeli vsi, moški in ženske, ki so živeli v Posaarju že 28. junija l. 1919. in bodo do dneva plebiscita dopolnili 20. leto življenja. Vprašanja bodo tri: za Nemčijo, za Francijo ali za dosedanjo samostojnost pod upravo Društva narodov?

Mimo tega je bilo tudi rešeno vprašanje varnosti in svobode za časa glasovanja, kakor tudi po glasovanju, posebno pa vprašanje policije. Prvotna namera, naj bi se za čas plebiscita poslala v Posaarje iz popolnoma tujih čet sestavljena policija, se je opustila zato, ker ni bila prav nobena država, ki je članica Društva narodov, pripravljena vmešati se v to zadevo s svojo policijo, in ker so se temu upirali tako Nemci kakor Posaarci sami. Plebiscitna komisija, odnosno komisarjat Društva narodov bo rekrutiral varnostne organe iz vrst domačinov, in le če bi bilo teh premalo, bo smel pritegniti tudi tuje prostovoljce, a samo take, ki obvladajo nemški jezik. Tako bo vsestransko poskrbljeno za popolnoma svobodno odločitev glasovalcev, in Francija, kakor Nemčija sta se obvezali, da po plebiscitu zaradi svoje odločitve nihče ne bo smel biti kakorkoli preganjan ali zapostavljan. Svobodna bo tudi agitacija, ne bo pa smela prekoračiti dovoljenih mej, kar pomeni, da ne bo smela biti nasilna. Vsak teror pred plebiscitom in ob plebiscitu se bo kaznoval z visokimi globami in lahko tudi večletno zaporno kaznijo.

Agitacija, ki je bila že vse zadnje leto živahna, je postala sedaj še živahnjša. Skoraj vse stranke in skupine so že izdale svoje parole. Narodni socialisti in ostali nemški nacionalisti so seveda za vrnitev k Nemčiji, med levicariji pa

so se oglašili docela precizno samo še komunisti, in sicer s parolo za sedanjše stanje, torej za samostojno Posaarje. Socialni demokrati oficijelno še niso izdali navodil, bodo pa zelo verjetno enake komunističnim. Za samostojnost so se izjavili tudi klerikalci. Komunistov je, kakor zatrjujejo 60.000. Francozi, katerih bo z glasovalno pravico kvečjemu 10 do 15 tisoč, so zaenkrat za Francijo, če se bo pa izkazalo, da bi njihovi glasovi rešili ono skupino, ki je za status quo, bodo tudi oni glasovali za samostojnost. Nemčija je do zadnje vasi prepričana, da bodo zmagali tisti, ki so za vrnitev k Nemčiji, in sicer z ogromno večino; v Franciji so pa mnenja deljena, samo tega, da bi Francija dobila večino, vendarle nihče ne veruje. Edino upanje je zmaga glasovalcev za status quo, toda to je prav za prav šibka. Po vsej verjetnosti bodo dosegli večino tisti, ki so za vrnitev k Nemčiji, kajti Posaarje je ostalo tudi po šestnajstih letih ločitve od domovine in pod upravo Društva narodov prav tako nemško, kakor je bilo prej. Iznenadenje pa seveda ni izključeno, da je prav malo verjetno.

Nas Jugoslovenov, in Slovencev posebej, se ta posaarski plebiscit stvarno nič ne tiče, zanima pa nas na vsak način teoretično, kajti tudi mi smo imeli po vojni plebiscit, glasovanje za našo Koroško. Toda kakšna ogromna razlika je med sedanjim posaarskim in bivšim koroškim plebiscitom! Prvič že termin sam! Korošci so morali glasovati že takoj prihodnje leto, Posaarci pa bodo šele po šestnajstih, odnosno sedemnajstih letih. Na Koroškem so bile v ojaške komisije, med njimi pristranski člani, ki so storili vse, da mi plebiscit izgubimo; v Posaarju bodo civilne. Na Koroškem ni bilo plebiscitnih sodišč, ki bi mogla ugotoviti lumparije, ki so se izvršile, v Posaarju jih bodo imeli in poslovala bodo od 1. julija letos do 13. januarja l. 1936. Kakšna ogromna razlika, da si gre za ljudstvo, ki je nemško in bo vedno ostalo nemško, ne pa mešano, odnosno zbegano, kakor je bilo l. 1920. koroško. Če bi se bil tudi za Koroško določil plebiscit šele 15 let po sklenitvi miru in z enakimi garancijami, je Slovenci nikoli ne bi bili izgubili. Pa še l. 1920. bi bila zmaga naša, če bi se bilo postopalo tako kot sedaj v Posaarju. Zakaj ta dvojna mera? Zato, ker je šlo za uboge Slovence? Ob posaarskem plebiscitu vidimo še bolj jasno, kako smo bili ogoljufani! -r.

Nova politična napetost v Španiji

LELROUX PRIPRAVLJA DRŽAVNI UDAR. SPOR MED MADRIDOM IN BARCELONO. UMOR GENERALA BERENGUERJA.

MADRID, 7. junija. V javnosti so se razširile vesti, da namerava prejšnji ministrski predsednik Lerroux izvesti s pomočjo mnogih častnikov republikanske vojske državni udar, katerega glavni namen bi bila odstranitev sedanjega predsednika republike Alcala Zamore. Vest je vzbudila posebno veliko senzacijo zlasti v parlamentarnih krogih. List »El Socialista« zatrjuje celo, da bo državni udar izveden že v prihodnjih dneh. Lerroux sam pa odločno zanika take namene in jih označuje za socialistični manevar intrigantstva zaradi notranjepolitičnih namenov. Ostra napetost je nastala tudi med Madridom in Barcelono, ker noče katalonska vlada izvesti neklih sklepov madridske vlade glede agrarne reforme. Madridska vlada je zagrozila katalonski, da bo razglasila v Kataloniji obsedno

stanje, če se ne vda. Vsa dežela je v stanju silne politične napetosti, ki jo je povečal še umor monarhističnega generala Fernanda Berenguerja, brata bivšega ministra, ki so ga najbrže ubili levicariji.

RUSIJA DOLŽI ANGLEŽE.

MOSKVA, 7. junija. Sovjetski tisk zelo ostro napada Anglijo in ji očita, da dela proti interesom miru v Evropi. Japonska in Nemčija stojijo ob strani Društva narodov in se tudi Združene ameriške države v primeru vojne ne bodo na nikogar naslonile in se bo na ta način Nemčija ojačala ter bo postala agresivna. »Pravda« piše, da je potrebno skupno delovanje vseh, če se hoče obdržati mir v Evropi.

Odgajanje iz dneva v dan

Plenum razorožitvene konference zopet odgoden
V Parizu optimisti, v Londonu pesimisti

ŽENEVA, 7. junija. Na včerajšnji seji razorožitvene konference je Barthou predložil nov načrt Francije za nadaljnje delo, ki se mora sedaj proučiti, zato se je nadaljevanje seje plenuma preložilo zopet na petek popoldne. Atmosfera je bila včeraj in danes nekoliko boljša, a nasprotja so ostala stara.

PARIZ, 7. junija. Francoski tisk je z ozirom na nadaljevanje dela v Ženevi optimističen in pravi, da sporazum le ni docela izključen. Posebno pa naglašajo francoski napor za rešitev konference. Zlasti se pa bavi z včerajšnjim dolгим razgovorom med Barthoujem in nemškim delegatom von Lersnerjem, katerega smatra za najvažnejši dogodek dneva. Rešitev vprašanja plebiscita v Posaarju je

ustvarila boljšo atmosfero med Parizom in Berlinom. Možnost direktnega sporazuma je zopet oživila. Tudi ni docela izključeno, da se Nemčija ne bi vrnila v Ženevo.

LONDON, 7. junija. Angleški listi so bolj nesimistični kakor francoski pri presoji položaja v Ženevi. Le »News Chronicle« pravi, da so vstali novi upi v uspeh. »Morning Post« objavlja članek »Zbogom, Francija!«, v katerem ugotavlja, da se pota Anglije in Francije ločijo. Kriva pa je tega bolj angleška ko francoska vlada. »Daily Express« pa se bavi s Pertinaxovo vestjo, po kateri bo baže Barthou že jutri zapustil Ženevo in se tja ne bo več vrnil. Po njegovem odhodu bo konferenca zaspala v podkomisijah.

Zedinjenje celotnega Balkana

VAŽNI USPEHI POSVETOVANJ ZUNANJIH MINISTROV BALKANSKE ZVEZE V ŽENEVI.

ŽENEVA, 7. junija. Zasedanje razorožitvene konference so izkoristili zunanji ministri balkanske zveze za razčiščenje raznih nerešenih vprašanj. V prvi vrsti je šlo za zadržanje Grčije, v kateri je Venizelos z opozicijo pričel besni boj proti balkanskemu paktu in spravljal v javnost razne tajnosti in izmišljotine, za vso to kampanjo je pa seveda stala Italija. Prav zaradi nejasnosti in negotovosti, ki je s tem nastala, balkanski pakt v Beogradu in Bukarešti še ni bil ratificiran. Grški zunanji minister Maksimos pa je prinesel sedaj v Ženevo taka zagotovila, da so odstranjene vse nevar-

nosti in balkanska zveza je postala realno dejstvo. Ratifikacija pakta bo izvršena čim prej. Balkanski pakt bo registriran pri Društvu narodov skupaj z dodatnim protokolom, ki bo objavljen v celoti. Stalni svet zunanjih ministrov balkanske zveze se bo sestajal vsako leto dvakrat na redno sejo. Obenem se je pa razpravljalo tudi o priključitvi Bolgarije in je potovanje turškega zunanjega ministra Ruždija beja, ki prispe v Sofijo jutri v petek, v tem oziru velikega pomena. Obstoja upanje, da bo pritegnitev Bolgarije uspela in bo tako prvič v zgodovini združen ves Balkan.

Tudi pomorska konferenca bo imela težkoče

PARIZ, 7. junija. Ženevski poročevalec »Excelsior« poroča, da se bo pomorska konferenca, ki se bo sestala spomladi leta 1935, bavila tudi z vprašanjem varnosti. Francoska delegacija bo zahtevala, da bodo vabljene na konferenco vse pomorske države, male in velike. To se tiče v prvi vrsti sovjetske Rusije, Nemčije, Nizozemske in Španske, ki se morajo takoj poklicati in smatrati enakopravnim z Združenimi državami, Anglijo, Japonsko, Francijo in Italijo. Norman Davis se sicer odločno protivi vsaki razpravi o mednarodni pomoči, ker se boji, da bi Litvinov poskušal izkoristiti pomorsko konferenco v zvezi z razorožitvijo na morju in v zvezi z varnostjo morskih obal. Sovjetska Rusija si v resnici prizadeva skleniti neki sporazum o medsebojni pomoči na morju in o varnosti svojih obal v Tihem oceanu. Toda tak predlog bi onemogočil pogajanja, ki so danes itak zelo težka.

ŠVICA PROTI NEMČIJI.

ŽENEVA, 7. junija. Ravnatelj švicarske Narodne banke Bacham je izjavil, da švicarski vladni in finančni krogi niso zadovoljni z rezultati berlinske transferne konference. Dejal je, da bo Švica prisiljena prekiniti vse trgovinske zveze z Nemčijo, ki itak niso ugodne, če Nemčija ne bo popustila in se spametovala.

GRŠKO POMORSKO OBOROŽEVANJE

ATENA, 7. junija. Grška vlada je odobrila kredite za gradnjo novih vojnih ladij. Najprej bo zgrajenih več modernih rušilcev, da bi na ta način grška mornarica spopolnila število ladij te vrste.

GRŠKA ODDAJNA POSTAJA.

ATENE, 7. junija. Marconijeva družba bo pričela v kratkem graditi veliko radiooddajno postajo v bližini mesta. Gradbeni stroški so predvideni na okroglo 60 milijonov drahem in bo za kritje najeto dolgoročno posojilo.

KRIZA V RUMUNSKI VLADI.

BUKAREŠTA, 7. junija. Zaradi spora, ki je nastal med prosvetnim ministrom Angelescom in finančnim ministrom, od katerega je odstopil pri dvanajestinskem gospodarstvu 500 milijonov lejev, je minister Angelescu odstopil. S tem je nastala v vladi nova kriza.

REKONSTRUKCIJA ANGLEŠKE VLADE?

PARIZ, 7. junija. »Temps« poroča, da je kljub demantiju na vidiku rekonstrukcija angleške vlade, toda ne poprej kakor na jesen. Kljub rekonstrukciji pa bo ostal Macdonald še nadalje predsednik in bodo izpadli samo nekateri ministri.

CALDARISOVO POTOVANJE V ANKARO.

CARIGRAD, 7. junija. Tukajšnji listi poročajo, da bo predsednik grške vlade Caldaris še tekom tega meseca dopotoval v Ankaro in bo službeno obiskal predsednika turške vlade Izmeta pašo.

Dnevne vesti

Slava mariborskega topniškega polka. V spomin na prvi pohod baterij mariborskega topniškega polka leta 1919. na Gosposvetsko polje je tudi pretekli tork predprijel 32. topniški polk v Mariboru tradicionalno proslavo. Svečanost pa je motil dež in se je vršila le v vojašnici. Domačin slave je bil poveljnik polka podpolkovnik g. Mihajlo Radovanovič, ki je toplo pozdravil navzočega mestnega poveljnika generala g. Hadžiča in ves častniški zbor, nadalje mestnega župana g. dr. Lipolda, predsednika okrožnega sodišča dr. Žihra, gimnazijskega ravnatelja Mastnaka, dr. Planinška, upravnika mariborske pošte Irgoliča in kazniškega ravnatelja Vrabla in druge. Cerkvene obrede je opravil za katolike vojaški duhovnik Pavle Zavadlal, za pravoslavne pa prota Trbojevič. Po končanih obredih je imel daljši spominski nagovor domačin slave podpolkovnik Radovanovič.

Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: kovač Ignac Meglar in Alojzija Iršičeva, posestnik Anton Leskovar in Marija Medvedova, posestniški sin Matija Močivnik in Štefka Kugovnikova, posestniški sin Anton Domanjko in Terezija Kocuvanova, delavec Andrej Kranjc in Terezija Rolova ter Herman Ledinek in Frančiška Kranjčeva. Bilo srečno!

Nov načelnik našega glavnega generalnega štaba. Za načelnika glavnega generalnega štaba naše vojske je imenovan armijski general Milan Nedić. Novi načelnik je dobro znan tudi v Sloveniji, saj je bil dalj časa po vojni poveljnik ljubljanske divizije. General Milan Nedić se je posebno odlikoval pri preboju solunske fronte. Po njegovi iniciativi je bil v Škoplju zgrajen naš prvi vojaški panteon »Hram slave«.

Sprememba v upravi zdravilišča Dobrna. Dosedanji upravitelj zdravilišča gosp. Jankovič, je bil na lastno prošnjo upokojen. Za časa sezone je poverjeno vodstvo zdravilišča banskemu svetniku dr. Steru.

Smrtna nesreča. V Vurmatu nad Selnicco ob Dravi se je pripetila pred dnevi smrtna nesreča, ki si je zbrala za svojo žrtev 28 letnega delavca Antona Sotoška. Sotošek je bil zaposlen pri spravljanju hlodov z vrha v dolino in je pri tem prišel po nesrečnem naključju v rižo, kjer so ga drveči hlodi popolnoma zdrobili. Bil je pri priči mrtve in so delavci prenesli njegovo truplo na selniško pokopališče, kjer so ga pokopali. Sotošek je bil pridni delavec in je po njem žal vsem, ki so ga poznali.

Avtobušni promet na Mariborski otok. Mestno avtobusno podjetje opozarja občinstvo, da bodo vozili avtobusi za Mariborski otok počenši v nedeljo 10. t. m. provizorično s Trga svobode, in sicer po sedanjem voznom redu. Avtobusi bodo vozili s Trga svobode po Kopališki ulici, Tattenbachovi ulici, Glavnem trgu in Korški cesti do odcepka v Kamnici. Dosedanja postaja na Glavnem trgu za Mariborski otok se je preložila pred trgovino Ošlak na Glavnem trgu.

Občinski nameščenci za svoje pravice. V nedeljo 10. t. m. bodo zborovali v Beogradu občinski nameščenci vseh mest naše države. Razpravljali bodo o zakonskem predlogu o mestnih občinah, po katerem so mestni občinski uslužbenci precej prizadeti. Iz zala banovine bo vozil v Beograd poseben vlak po znižani ceni. Te ugodnosti pa se bo lahko poslužilo tudi drugo občinstvo.

Kaajev steg skavtov v Mariboru naproša starše onih skavtov, ki se udeležijo stegovega tabora v Bistrici pri Mariboru, da pridejo na roditeljski sestanek v nedeljo 10. t. m. ob 10. uri v realno gimnazijo. Sestanek je informativnega značaja in bo nudil staršem priliko, da izrečejo tabornemu vodstvu svoje želje. — Načelnik stega.

Protituberkulozni dinar za azilni sklad PTL v Mariboru je dosegel v mesecu maju 1934 znesek 113.185 Din. Vsem in vsakomur, ki sodeluje pri tej zbirki, izreka PTL najiskrenejšo zahvalo!

Mednarodni agrarni kongres. V Budimpešti bo ta mesec mednarodni agrarni kongres, na katerem bodo sodelovali tudi zastopniki Jugoslavije. Jugoslovanska delegacija, ki bo štela 11 članov, bo vodil načelnik našega kmetijskega ministrstva Milan Novaković.

Izlet na Bled. »Putnik« priredi dvo-dnevni avtobusni izlet v odprtem avtobusu z odhodom v soboto 9. tm. ob 14. uri izpred hotela »Orel«. Vožnja preko Ljubljane, kjer bo ogled velesejma. Prihod na Bled zvečer, kjer je preskrbljeno ceneno prenočišče in prehrana. V nedeljo kopanje in veslanje po jezeru ter izlet na Vintgar. Povratek preko Kamnika v nedeljo ob 11. uri zvečer. Cena vožnje Din 150.—. Oskrba in prenočišče na Bledu 58 Din v hotelu Petran. Čimprejše prijave sprejema »Putnik« Maribor, Aleksandrova c. 35.

V nedeljo vsi na Kaplo! Kapla se svečano pripravlja, da nas sprejme za nekaj ur v svoje divno in gostoljubno naročje, da dokáže, kako iskreno utripa slovensko srce mejašev za naše skupno zaledje. Pokažimo v nedeljo 10. t. m., da se zavedamo položaja tistih, ki so naši, in da smo si pravi in iskreni bratje in sestre po krvi in jeziku. Ob 5.45 nas popelje vlak iz Maribora, gl. kol. Zato vsi, ki čutijo za našo mejo, na tabor: na Kaplo!

Pomočniški izpiti. Na temelju obrtnega zakona §§ 25, 263, 280 in 282 poziva Zdrženje krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru vse kandidate vajence in vajenke krojaške stroke, ki so svojo predpisano učno dobo dovršili, da se čimprej prijavijo v zadržni pisarni Slomškov trg 14, kjer dobijo še vsa nadaljnja pojasnila zaradi polaganja izpita, ki bo v nedeljo 24. junija 1934 ob 8. uri dopoldne v prostorih okrožnega odbora obrtnih združenj v Mariboru, Vetrinjska ul. 11 I. Obenem naj kandidati prinese s seboj prošnjo za dopustitev k pomočniškemu izpitu, potrđeno mojstra ali mojstrinje o dovršeni učni dobi in odpustnico obrtne nadaljevalne šole.

Mnogo veselja: denarne nakaznice, hrepenjenja polna ljubavna pisma in vse mogoče Vam prinašamo vse leto in dan. Odložite se za vse ljubeznjivosti s tem, da kupite srečke naše »Dobrodelne tombole«, ki bo v nedeljo 10. junija na »Trgu svobode«. Ena srečka po Din 2.50 Vam daje upanje na 4 »jurje«, šivalni stroj, aparat za slikanje, harmoniko, otomano in mnogo drugih lepih dobitev! Kdo bi odklonil prodajalce naših srečk? Dobitki so na vpogled od petka naprej v izložbi garaže hotel »Orel« — Zemljič, Grajski trg.

Pevsko društvo »Luna« v Košakih priredi v nedeljo, dne 10. jun. ob 15. uri veliko vrtno veselico pri »Lovskem domu« z zelo obširnim sporedom. Vsi na veselico, posebno keglači in strelci, ker Vas čakajo lepe nagrade! Igra poštna godba.

Jubilej mariborskega »Jadrana«. Širom mariborske okolice dobro znano mariborsko pevsko društvo »Jadrana« bo praznovalo letos 15-letnico svojega obstoja. Proslava bo združena z veliko pevsko svečanostjo, ki bo 1. septembra v unionski dvorani ter z veliko prireditvijo na prostem v nedeljo 2. septembra. Na sobotni prireditvi se bo pela pesem, ki jo je uglasbil g. prof. Mirk nalašč za to proslavo. Pesem zahteva dober in močen zbor in prosi zato društveni odbor vse bivše pevce, naj bi zato proslavo sodelovali pri društvenem pevskem zboru. Obenem prosi odbor starše, ki imajo do 14. letne dečke, ki imajo dober posluš, naj jih prijavijo pevovodji g. Lahu oziroma jih pošljejo na prvo in drugo poskusno vajo, ki bo jutri, v petek ob 18. v prvem C razredu tukajšnje državne realke. Vsa mariborska pevska in druga nacionalna društva pa že danes opozarjamo na omenjeno jubilejno prireditev mariborskega »Jadrana«, ki zasluži pozornost vse naše javnosti.

Promet naše poštne hranilnice. Hranilne vloge na knjižice so pri poštni hranilnici v maju narasle za 11,2 milijonov Din, tako, da so dosegle ob koncu maja vsoto 641,2 milijona Din nasproti 482,3 milijona Din ob koncu lanskega maja. Čekovni promet je v mesecu maju znašal 4,975 milijonov nasproti 4,744 milijonov Din v lanskem maju. Čekovne vloge, ki so pri poštni hranilnici zaradi sezonskih razlogov prejšnje mesece nazadovale, so se v maju dvignile, in sicer za 153,7 milijona Din, tako, da so znašale ob koncu maja 978,6 milijona Din nasproti 844 milijonov ob koncu lanskega maja.

Zitna kava ADRIA

= zdravje!

Kupujte jo!

Na naslov voditeljev SK Rapida. Prijeli smo: V ponedeljek 4. tm. ob 16.15 je šel moj sin s svojim sošolcem iskat na igrišče »Rapida« nekega drugega znanca, sina nekega obrtnika. Ko sta prišla na igrišče, sta opazila sina nekega železničarja, ki zmerja slovenske otroke z »Vindiše« in je nekoč mojega sina tudi že dejansko napadel. Ko sta dečka zagledala tega izzivača, sta hotela oditi, sta srečala neko gospodično, ki ju je pozdravila nemški, dočim sta ji onadva odgovorila slovenski. Zaradi tega odzdrava pa ju je nahrulil neki drugi mladenič: »Tukaj se govori nemški, ne slovenski.« Znano nam je, da se trudi vodstvo SK Rapida, da se ne ustvarja po nepotrebnem vzdušje, ki je privedlo do raznih neprilic, ki so škodovala največ pač SK Rapidu samemu. Zato mislimo, da bi bilo koristno in umestno, če bi vodstvo energično poseglo med svojo mladino in enkrat za vselej preprečilo taka in podobna izzivanja.

Šahovski turnir za prvenstvo Maribora. Sinoči se je odigralo 6. kolo turnirja za prvenstvo Maribora, ki je prineslo same odločitve. Lešnik je že v 24. potezi porazil z energičnim napadom na kraljevo krilo dr. Lipaja; prof. Sila je po dolgotrajni borbi podlegel prof. Stupanu; dramatično je potekla partija Fišer-Kukovec. Fišer, ki je imel že prav za prav dobljeno partijo, je v odločilnem trenutku spregledal kombinacijo nasprotnika ter tako zgubil figuro in se je moral vdati. Prav tako je v popolnoma dobljeni poziciji izgubil Golec proti Lukežu, in sicer zaradi neke velike napake. Ostanek je pa v pozicijski igri zmagal nad Strnišo. Viseča partija iz V. kola med prof. Stupanom in Kramerjem, v kateri je stal Stupan v zmagi, se je končala le remis. V torek se je odigrala preložen partija med Kukovcem in Lešnikom. Kukovec je dobro otvoril, vendar pa ob žilavi obrambi nasprotnika ni mogel uspevati. Partija je prešla v končnico, v kateri je Lešnik z dobro igro izboljšal svoj položaj, dobil kmeta in imel dobljeno partijo. Nato pa je nekorektno žrtvoval stolp in moral kapitulirati. Stanje: Kukovec 5, Kramer 4 (1), Stupan, dr. Lipaj 3 in pol, Lešnik, Ostanek 3 (1), Lobkov 2 (3), Lukež, Golec 2, Fišer 1 in pol (1), Sila 1 (1), Strniša pol. Sedmo kolo se odigra v nedeljo 10. t. m. ob 9. v kavarni »Central«.

Delo dobe. Mariborska borza dela išče instalaterje za centralno kurjavo. Vse podrobnejše informacije pri Borzi na Rotovškem trgu.

Ureditev dečjega doma. Banovinski dečji dom, ki je dobil svoje prostore v banovinski hiši v Strossmajerjevi ulici, se je že preselil v novo poslopje. Pred dnevi so preuredili še dvorišče, kjer se bodo otroci zabavali. Tako je končno rešena pereča zadeva banovinskega dečjega doma v Mariboru.

Nov načelnik prometnega ministrstva. Za načelnika splošnega oddelka prometnega ministrstva je imenovan Gojko Mudrinič, dosedanji načelnik splošnega oddelka generalne direkcije državnih železnic.

Radio Ljubljana. Spored za petek 8. t. m.: Ob 11.00: šolska ura: Potovanje s kolesom do Celovca (Pero Horn); 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: radio orkester; 18.30: Izleti za nedeljo (društvo Krka), govori podžupan prof. Jarc; Dolenjska in turizem; 19.00: francoščina (prof. Prezeli); 19.30: osrednji problem socialne politike (dr. Bajčić); 20.00: vokalni koncert g. Sivec, vmes citre solo Podreberšek; 22.00: čas, poročila, prenos z velesejma (ob 21. uri); 22.15: prenos z velesejma.

Grajski kino. Danes zadnji dan zabavna vojaška humoreska »Cesarjev adjutant«. Vlasta Burjan, Greta Theimer, Werner Fütterer. Naš prihodnji film »Olje in ogenj«, veliko kriminalno in zabavno delo.

Kino Union. Od četrta dalje remek delo, milijonski vefilm »Zlato« s Hansom Albersom, Brigito Helm, Mihaelom Bohnenom, Lien Deyers. Večni sen ljudstva, umetna proizvodnja zlata, prikazana s še nevidenimi sredstvi tehnike.

Ko se začno krvne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefove« grenčice, ker odpravi zastajanje v žlednem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nepoboljšljiva tatava. Včeraj dopoldne se je zagovarjala pred malim kazenskim senatom 40letna služkinja brez stalnega bivališča Ana Belčičeva, obtožena raznih manjših in večjih vlomov in tatvin. Obtožnica ji očita, da je nepoboljšljiva tatava in da ji ni mar resno in pošteno življenje, marveč se je preživljala doslej na nepošten način s potepuštvo in vlačugarstvom. Na vesti ima celo vrsto tatvin, ki jih je izvršila v Ptuj in ptujski okolici. Svoj poklic kot služkinja je spretno zlorabljala v svoje nepošteno namene. Pri nobeni gospodinji ni ostala dolgo, in ko se je poslovila so zginili z njo vred razni dragoceni predmeti, obleka in perilo in vse, kar je lahko vzela s seboj. Ukradene predmete je prodajala in za izkupiček popivala z raznimi moškimi po ptujskih gostilnah. Pri razpravi je priznala vse tatvine in vsa dejanja, ki ji jih je očitala obtožnica, ni pa kazala prav nobenega kesanja. Senat jo je spoznal za krivo v celoti v smislu obtožbe in jo obsodil na 3 in pol leta težke ječe in na izgubo državljskih pravic za dobo 5 let. Po prestani kazni pa bo morala Ančka nadaljevati pokoro v prisilni delavnici.

Če se star panj vname. Pred tremi sodniki mariborskega okrožnega sodišča je včeraj dopoldne sedel na zatožni klopi 57 letni posestnik in zidar M. V. s Prager skega. Nepremično je poslušal krajšo obtožnico in pri tem vzbujal spomine na sladko noč, ki pa je rodila za njega grenko posledico. Ko ni bilo njegove žene doma, je povabil na stanovanje neko lahkoživko, da bi se z njo pozabaval. To so opazili njegovi trije znanci, ki so se priplazili skrivaj do okna in bili priča, kako se je V. mladeniško razvnel. Bili pa so nekoliko preglasni, tako da je bil V. opozorjen na nje. Ves besen je planil z dolgim nožem v roki iz sobe in zabodel nekega Miklušiča v trebuh, dočim sta ostala dva prisluškovalca odnesla zdravo kožo. Miklušiču so izstopila čreva in ga je le srečna operacija ohranila živega. Obtoženec je pred sodniki dejanje odkrito priznal. Obsojen je bil na 16 mesecev težke ječe in na izgubo častnih pravic za dobo dveh let.

Javna zahvala. V podkrepitev azilnega sklada PTL so v mesecu maju darovali PTL izven dinarske akcije, ki se vodi po hišah, in sicer: inž. Landau 100 Din, poštni uradniki pošte Maribor I 158 Din, J. Vokač 50 Din, Mariborer Männergesangsverein 50 Din in Pogrebno društvo na Pobrežju 50 Din. Vsem iskrena hvala. Posnemajte!

Vremensko poročilo. Davi ob 7. je kazal toplomer 17 stopinj nad ničlo. Minimalna temperatura je znašala 11,5 stopinj nad ničlo. Barometer je kazal pri 18 stopinjah 737, reduciran na ničlo 734,8; relativna vlaga je znašala 90. Vremenska napoved pravi, da bo vreme še nadalje spremenljivo.

Liubljanski velesejem

Liubljanski velesejem se je posebno v zadnjih treh dneh izkazal tudi kot živalno tržišče. Povpraševanje in pomembnejše prodaje beleži v pohištvo, tapetnistvo, žimi, radioaparatih, trikotarji, strojni in živilski industriji, bizuteriji, patentiranih izumih in tehniških novostih, s katerimi je letos izredno bogato založen. Predvsem pa so vsega uvaževanja vredne njegove specialne razstave: kartografska, reklamno-propagandna, »Žena v poklicu«, »Živalca«. Odlični sta predvsem reprezentativni razstavi grške republike in Nemčije. Kupci se ne oglašajo samo iz države, prihajajo tudi tujci, predvsem sosedni Avstrijci. Ker je na sejmu letos vsega dovolj, prihajajo na svoj račun vsi obiskovalci, trgovci kot kupci, vsakomur pa nudi velesejem tudi pester pregled vsega našega pridnega gospodarskega snovanja, ki nam dokazuje, da se gospodarske razmere v državi izboljšujejo in da smo na poti vsesplošnega gospodarskega ozdravljenja.

Naše morje in naše dolžnosti do njega

Predavanje dr. I. Jančiča na zborovanju mariborskih gospodarstvenikov pretekli teden

Jadranska straža je priredila v tem tednu po vsej državi »Jadranske dneve« z namenom, da opozori naš narod na naše morje in da vedno znova kliče na delo za obrambo našega morja, da poživijo zovesa jugoslovanskega obeležja naše obale, da budi pomorsko zavest, zlasti pa, da s svojim delom pripomore do tesnih zvez našega morja z njegovim zaledjem. Potrebno je to delo in koristno, kajti mlačna, celo brezbržna je mnogokrat zavest širokih plasti naroda do vprašani, ki se tičejo našega morja. Kako je mogoče to pri nas, dočim vidimo prav nasprotno pri drugih narodih?

Vsa italijanska notranja in zunanja politika se suče okrog našega morja in kulminira v želji osvojiti celo Jadransko morje. 1564 km imamo mi najlepše obale. Niti dvajsetino dolžine naše obale niso dobili Poljaki po svetovni vojni in s kako vmeno in ponosom jo branijo proti raznim nakanam svojih sosedov! Najdraž je jim je njihovo pristanišče Gdynya, danes eno najmodernejših mest, ki je bilo pred 14 leti še borno selo. V vsaki šoli na Poljskem vise slike njihovega pristanišča in bodre se otroci, da čuvajo svo-

na je po večini ta naša zemlja, bogata je po svojih rudah — delaven rod biva tu. Razumljivo je tedaj, da gledajo naši sosede s pohlepom na naše morje in na našo severno mejo. Ista usoda pa druži in mora družiti! Če čutita dve bitji isto nevarnost, se združita k skupnemu odporu. Zato moramo mi tu na severni meji iskati čim tesnejših zvez z našimi morjem in v to smer mora biti usmerjeno naše delo.

Pozdraviti in odobravati moramo zato pobudo naših gospodarstvenikov, da so se odločili za prireditev tega zborovanja. Čeprav ni nikjer rečeno, vendar čutimo vsi, da od te tesne zveze z našim morjem zavisi naša varnost in naše narodno blagostanje. Vsi stremimo za boljšo bodočnostjo in ni se nam treba tega strahovati, kajti človek mora stremeti vedno naprej in delati, kakor da bi večno živel. Nikdar ne sme reči ne človek ne narod: imam dovolj. V tem trenutku je izgubljen. Zato bomo danes še posebno manifestirali za naše zveze z morjem. Nismo že zato pomorska država, ker imamo lepo in dolgo obalo. Obala sama pa naj je še tako dolga in slikovita, ne daje državi značaja

Sokolstvo

Sokolska župa Maribor

Zlet v Ptuj 9. in 10. junija

Župna uprava javlja vsem bratskim edincem, da uporabijo vlake, ki bodo določeni za posamezna okrožja. Odhod in prihod vlakov javimo pravočasno v dnevnikih. Za ministrstvo prometa ni dovolilo telovadecem proste vožnje, temveč za vse udeležence le polovično vožnjo. Župna uprava, odnosno zletni odsek je vložil ponovno prošnjo ter upa, da bo prošnja ugodena. Vodniki društev naj skrbijo, da bo imel vsak udeleženec na legitimaciji pečat od odhodne postaje. Telovadec prejmejo potrdilo, da so sodelovali pri nastopu na letnem telovadišču, ostalo občinstvo pa v zletni pisarni, oziroma na postaji.

Vsi udeleženci, ki žele skupna prenočišča, naj prinese s seboj rjuho in odejo. Za telovadeče članstvo se bo delila izdatna hrana po 4 Din s kruhom na letnem telovadišču. V gostilnah pa bo kosilo po 8 ali 10 Din. Zletne znake prireditveni odsek že razpošilja edincem, ki so jih naročili. Segajte po znakih, ker vam dajejo velike ugodnosti.

Dne 9. junija bo na Tyrševem trgu akademija. Cene sedežem po 10 in 6 Din, stojišče 3 Din. Ugodnosti znaka za aka-

demijo ne veljajo. Dne 10. junija bodo tekme na letnem telovadišču že ob 6. uri. Ob 9. uri bodo skušnje vseh oddelkov, po skušnjah pa obhod po mestu. Prijavitelcev je nad 3000, a vendar čakamo še na prijave nekaterih edinic. Za zvezo z Dravogradom ter Ormožem, Ljutomerom, Mursko Soboto je naprošeno; vozili bodo posebni vlaki. Sodelovanje je obljubila podčastniška šola iz Maribora, kakor tudi topničarski polk.

Naše čete se tudi pripravljajo ter nas bodo presenetile. Sokolska konjenica pride že v soboto proti večeru. Bratje četni načelniki iz bližnje okolice naj oskrbe jezdece v narodni noši.

Še par dni in položili boste, bratje in sestre, obračun svojega dela. Boj pri tekmah bo oster, kajti prijavljenih je mnogo odličnih vrst. Zavedajte se dolžnosti, ki jo nam nalaga sokolska ideja in ljubezen do domovine. Udeležba naj bo častna. Zletni odsek nam je zagotovil, da bodo vsemu tako nizke cene, da se zaradi tega ni treba nikomur plašiti.

Pazite na objavo vlakov v časopisju! Zdravo! — Zletni odsek.

Mnogo novega in zanimivega boste videli na

Obiščite velesejem! Traja do vključno 10. junija Obiščite velesejem!

LJUBLJANSKEM VELESEJMU

je morje. Znano nam je, koliko so se trudili Čehi, da bi si pridobili in priborili pot po Labi v Severno morje, kjer imajo v Hamburgu lastno pristanišče cono za svoje ladje. Švicarji so z ogromnimi žrtvami zgradili železniške proge, da so dobili preko severne Italije zvezo k Ligurskemu, oziroma Jadranskemu morju; niti gori Simplon in Sv. Gotthard jih nista mogli ustaviti pri njihovi nameri.

Avstrija si prizadeva, prav tako kakor Češkoslovaška, dobiti v Trstu izhodišče na morje. In če si predočimo žrtve, ki jih utrpe druge države za svoje zveze z morjem in razdalje drugih držav do pomorskih tirišč in primerjamo s temi žrtvami in razdaljami razmere pri nas, pridemo do poraznega zaključka, da smo mi neodpušljivo brezbržni za svoje morje in za koristi, ki bi jih lahko imeli od njega. Po pravici se nam je že davno očitalo, da pri nas v Sloveniji, pa tudi v Zagrebu, ni čutiti pomorskih vplivov, čeprav je oddaljena Ljubljana od morja po zračni črti le malo več ko 70 km, torej manj ko Homburg od severnomorske obale! Še huje je v Liki in Bosni; samo nekaj kilometrov jih loči od morja, pa vendar so brez stikov z njim. Temu niso krive samo visoke gore, ki se dvigajo med morjem in njegovim zaledjem, in neprijazne kraške planote, saj sem omenil, da so Švicarji premagali popolnoma drugačne ovire in zgradili pod Simplonom in Sv. Gotthardom najdaljši predor sveta, temu je v glavnem kriva naša vzgoja — mislim namreč vzgojo Slovencev.

Stara Avstrija je zgradila v Trstu veliko pristanišče samo, da ima trgovsko izhodišče. Odločala je zgolj hladna preračunljivost, da je pristanišče potrebno za gospodarski razvoj; neprijetno je bilo celo deistvo, da mora voditi pot do morja po slovenskih tleh. Zato se je začel graditi germanski most od Dunaja do Trsta. Iz prav tega razloga ni hotela pred vojna Madžarska zgraditi svojega pristanišča na hrvatskem teritoriju, n. pr. v Senju ali Bakru, temveč ga je postavila v Reko, kamor je lahko spravljala vsaj nekaj madžarskega življa. Nas Jugoslovane se je torej namerno odtujevalo in odrivalo od morja. Kar je bilo zamujeno v več desetletjih, se da težko popraviti v enem desetletju; vendar smemo mirno in utemeljeno reči, da se razmere vidoma boljšajo in to po namah Jadranske Straže.

Slična je usoda našega morja in naše severne meje. Lepo je naše morje, bogato in nudi neusahljiv vir raznovrstnih dohodkov. Obogateli so z njim Feničani in Grki, Rimljani in Benečani. Slovenci in Hrvati za časa Tomislava in nedvomno bo tudi nam vir blagostanja. Prirodno lep je tudi naša severna meja. Rodovit-

in moči pomorske države. Morska obala šele nudi svoji državi svobodno pot po morju v vse kraje sveta in daje tako državi priliko, da izkoristi ta mrivi kapital in tako zares postane pomorska država. Država pa mora znati vse te pogoje izkoristiti in jih pretvoriti v vires gospodarske moči, neodvisnosti in okrevitve narodnega ugleda. To se doslej ni zgodilo. Naše morje še ni cilj za gospodarske in gnotne koristi. Naše luke niso zadostno izgrajene za velik pomorski promet in so mnogo premalo zvezane z notranjostjo države po železnicih.

Po pravici se večkrat poudarja, da je današnje stanje železniških zvez morja z notranjostjo države tako, da prej odvrata ko vabi in vodi k morju. Samo Hrvatska z Zagrebom ima dobro železniško zvezo s Sušakom in deloma s Splitom, dočim ostale pokrajine naše države in ostala pristanišča nimajo primernih železniških zvez. To velja zlasti za Šibenik in Dubrovnik, ki obsegata s svojim področjem samo Dalmacijo in del Bosne. Samo po sebi umevno nam je pri srečanju vseh naših pristanišč in vsega morja: posebno pa hočemo danes izraziti željo, da dobi Slovenija železniško zvezo z našim morjem in pristaniščem Sušakom — t. j. od Kočevja do Delnic.

Dokler ne bodo vse naše luke spojene z vsem zaledjem z dobrimi železnicami, se ne bo vršil trgovski promet preko naših luk. Vse naše imenovane luke so po svoji naravi tvorile že od nekdaj izhodišče na morje in v zaledje. Narava je ustvarila luke, človek naj jih poveže z zaledjem in izrazi. Če ne bo dobrih železnic od morja v zaledje, bosta ostala pomorski promet in pomorska trgovina v naših lukah samo lokalnega značaja, trgovina v notranjosti pa se nikakor ne bo mogla razmahniti. Toda tudi dovršeno izgrajena železniška proga in dovršeno izgrajena luka ne bo zagotovila živalnega in plodonosnega prometa; ta se mora ustvariti le s previdno in razumno tarifno politiko.

Zgodovina od najstarejšega veka pa do danes nas uči, da je bilo morje neizčrpen vir dohodkov onim narodom, ki so ga znali osvojiti in obvladati. Ti narodi so neverjetno obogateli. V tekmovalstvu narodov so zmagali vedno oni, ki so vladali nad morjem. Moč in blagostanje Feničanov, Grkov, Rimljanov, Holandcev, Portugalcev in Špancev sta bila vidna le, dokler so vladali na morju. In kaj bi bila danes Anglija, Amerika, Italija, Francija in Japonska brez morja, brez paroplovbe in brez pomorske trgovine?

Moč in bodočnost, da celo usoda našega naroda, naše države je tedaj na morju! Zato čuvajmo svoje morje in ustvarimo čimprej tesno zvezo z njim.

Lista upravnega odbora Sokolskega društva Maribor Matica potrjena! Na zadnjem izrednem občnem zboru Sokolskega društva Maribor Matica predlagano listo upravnega odbora je uprava Sokolske župe Maribor v celoti potrdila. Za starosta je izvoljen Franjo Bureš, za I. podstarosta dr. Boris Mihalič, za II. podstarosta Ferdo Prelog, za načelnika Jože Hvalenc, za podnačelnika inž. Viktor Vičič, za načelnico Stana Makučeva, za podnačelnico Milena Tušakova, za blagajnika Franta Kovač, za II. blagajnika Leo Erhartič, za prosvetarja prof. Jože Trobelj, za arhivarja Stanko Lapajne, za gospodarja Jože Kadmas, za II. gospodarja Valentin Varl, za statističarja Vlado Kralj, za predsednika lutkovnega odseka Bojeslav Ipavc, za referenta za dečo Ivan Lavrenčič, za društvenega zdravnika dr. Franjo Pavlič, za četrtega in narodno-obrambnega referenta dr. Franjo Irgolič, za socialnega referenta dr. Leopold Boštjančič. Za odbornike Zmago Hren, dr. Slavko Fornazarič, dr. Matko Heric, Nace Vidmar, Vlado Venuti in Rado Lneard; za namestnike: Peter Pertot, Ivan Zemljič, Drago Rosina, prof. Gruntar, Martin Bošnjak in Franjo Skaza. Za revizorja Leopold Haller in Josip Bratoš; za namestnika Drago Kocmut in

Ivan Živic. V častno razsodišče: predsednik dr. Slavko Fornazarič, namestnik Ivan Zemljič, zapisničarica Mira Živiceva. Člana razsodišča: Leon Štukelj in Leon Erhartič, njuna namestnika pa Emanuel Ilich in Franjo Skaza. Novi upravni odbor je imel pretekli tork zvečer prvo sejo, na kateri je razpravljalo o vseh tekočih zadevah, v prvi vrsti pa o pripravah za župni zlet v Ptuj.

Sokolsko društvo Maribor — matica. Društveni blagajnik obvešča članstvo, da bo razdelil zletne znake in legitimacije za polovično vožnjo v Ptuj in sicer v društveni pisarni v Narodnem domu v petek in soboto, vsakokrat od 18.30 do 19.30. Članstvo plača za znak in legitimacijo 5 Din, nečlani 8 Din, ki imajo tudi ugodnost polovične vožnje. Telovadeče članstvo dobi legitimacije in znake pri svojih vodnikih za ceno 4 Din.

Sokol Maribor II. Pobrežje. Društvena uprava se prav iskreno zahvaljuje vsem domačinom in trgovcem v Mariboru, ki so nam s kakršnimkoli darili radevoljno pomagali, da je naša tombola uspela še prav zadovoljivo. Ker se ne moremo zahvaliti vsakemu posebej, naj velja ta zahvala vsem, s prošnjo, naj nam bodo tudi v prihodnje naklonjeni!

Dvoje pisem iz okolice

Nekaj že res in nekaj za šalo

Stari naš znanec in ljubitelj izprehodov po lepi mariborski okolici nam je poslal dvoje pisem s prošnjo za objavo. Ker je v njih precej resnice, jih objavljamo v dobri volji, da ne bo zamere ne na eni ne na drugi strani. Glase pa se takole:

Gospod urednik! Ali ste si že privoščili izprehod po Ribniškem selu in v Vinarije? Če ne, vam toplo priporočam, potrudite se tudi v ta del mariborske okolice, ker ne bo vam žal. Nabrali si boste tu toliko različnih višav, ki bodo prav blagodejno delovali na vaše živce, zlasti še, če so več ali manj zrahljani. Če ste prijatelji dobre vinske kaplje, boste našli tu v Vinarijih in Rošpohu več boljših in slabših vinotočev pod vejo, kjer si kaj lahko osvežite duha in okrepite telo(?). In če ste tudi kos naravoslovca, lahko studirate tu razvoj živalstva kar po čudnih glasovih, ki se razlegajo letošnje leto po Ribniškem selu, Vinarijih in Rošpohu noč in dan. Sam sem te glasove slišal seveda samo po dnevi, ker ponoči tja ne zahajam, jih proučeval, vendar pa nisem mogel določiti kakšni in čigavi so ti glasovi. Sliši se po navadi nekak »ho-i-hi«, ki ga nisem mogel prisoditi človeškemu glasu, ker so norci spravljeni na varnem po norišnicah, ljudje zdravih možganov pa po navadi ne tulijo tako. Zato vas vljudno

vabim, pridite ob prvi priliki v Ribniško selo in ko boste slišali to tulenje, povejte potem v »Večerniku«, kakšne živali tulijo tod okrog?

V mestu Maribor je mnogo ljubiteljev in prav gotovo še več ljubiteljic cvetic. Ljubiti krasne cvetice je lepa lastnost. Ni pa lepo, da ti ljubitelji in ljubiteljice ob izletih v okolico letajo in gazijo po bujno cvetočih travnikih in teptajo travo. Naj bi prišli ti ljubitelji in ljubiteljice cvetic sedaj ob košnji poslušati kosce, kako po domače preklinjajo in se jeze nad tistimi, ki so hodili in potlačili travo. Sedaj ob košnji torej lahko slišijo iskrene molitvice za srečo in blagor, ker so na izletih v okolico gazili po travnikih in na ta način povzročili koscem težavno košnjo, kmetom pa precejšnjo škodo. — Čuditi pa se moram, da niso med temi škodljivci samo otroci, marveč tudi priletne matere in celo nekateri vzgojitelji. Ali niso matere in pa vzgojitelji v prvi vrsti poklicani, da opozore svoje otroke na škodo, ki jo povzročajo kmetom s tem, če letajo po travnikih, ko nabirajo cvetice? V bodoče torej nekoliko več uvidevnosti in obzirnosti do našega kmeta, ki danes ob svojih žuljih prav tako težko živi kot mešan.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Bližal se je onim, ki so v strahu in trepetu čakali nanj, gotovo do ko-že premočeni. Galeja je polzela dalje, zdaj bolj mirno kakor prej, a bliska, ki bi mu znova pokazal zaželjene palme, ni hotelo biti iz trgajočih se oblakov. Zato je usmeril galejo še bližje k bregu in pričel oponašati žvižg kondorja. Potem je prisluškoval v noč, da bi zaslišal enak odgovor. Ni ga bilo in plul je dalje ter ponavljal svoje dogovorjene klice. Naposled se mu je zazdelo, da mu je poje-njavajoči veter prinesel odgovor. Za-žvižgal je znova in odgovor je bil že čis-to razločen. Bližal se je skupin prvih obrežnih palm.

Žvižgi so se zbliževali in Savadagak je usmerjal galejo vedno bolj k bregu, dokler ni naposled trčil vanj in zagledal nad seboj komaj zaznavne obrise kron vitkih palm. Z brega se je oglasilo az-teško vprašanje:

»Kdo kliče?»

»Kondor,« je odvrnil Savadagak. »Pri-mite vrv!»

Azteki so po tleh tipaje poiskali vrv, ki jim jo je vrgel pribočnik ter jo ovili okoli debla prve palme. Potem je Sava-dagak položil s krova na breg lestvo in njegovi vojaki so drug za drugim sple-zali na galejo.

»Kje sta dekleti?« je vprašal Savada-gak.

»Tu,« sta se oglasili hkratu obe; Ista že na krovu, Upa še na lestvi.

Ista je planila k Savadagaku in se ga oklenila. Za njo je pritekla Upa.

»Kje je Buramak?« je bilo njeno prvo vprašanje.

»Opravke ima v podkrovju,« se je zla-gal pribočnik in obenem tudi že pomislil, kako naj pripravi dekle na težko novico, morda na najtežjo. A v tistem hipu se je tudi že odločil. Potegnil je Isto v stran in ji zašepetal:

»Galeje nisva odpeljala brez boja; na-padla sta naju dva atlantska stražarja. Premagala sva ju...«

»Buramak je mrtev?« je skoraj krikni-la Ista.

Savadagak ji je položil roko na usta in dejal:

»Samo ranien.«

»Kje je?«

»V podkrovju. Kako naj pripraviva Upo na to novico?«

»Poizkusila bom sama.«

»Potem jo zadržuj tu, da stopim k Bu-ramaku in ga pripravim na svidenje z vama. Preveliko razburjenje bi mu ško-dovalo. Pouči Upo! Če ga ljubi, bo razu-mela!«

»Storila bom kakor mi naročaš.«

Ista se je vrnila k sestri, ki je že vsa nestrpna čakala na ženina, pribočnik je pa dal vojščakom najnujnejša navodila ter odhitel z dvema spremljevalcema v podkrovje. Tekoč je ležal negibno na svo-jem ležišču in tovariš je ugotovil, da ga je oslabelost uspavala. Potem je naročil vojščakom, naj odnesejo trupli Aatlantov na krov in odstranijo kri, ki je ležala na tleh. Toda še preden je bilo naročilo do kraja izvršeno, je že planila v prostor Upa ter se ihtoč in vzdihujoč vrgla poleg ranjenca na tla.

»Moj najdražji, moj edini, kaj so ti sto-rili?« je kriknila med solzami. »Umorili so te, zaklali.«

»Premaguj se!« je dejal Savadagak, prijel dekle in ga potegnil v stran. »Pusti

ga, naj spi! Spanje mu je potrebno. Ra-na ni nevarna; samo izmučen je in oslab-ljen. Kmalu bo okreval.«

»Ne verjamem ti,« je kriknila Upa. »Mr-tev je, mrtev, in mi tega niste takoj po-vedali...«

»Ni mrtev. Spametuj se vendar!«

Krik in nemir sta zbudila ranjenca; od-prl je oči in se sprva izgubljeno, nato pa jasno ozrl v Upo, ki se je sklanjala k njemu in vzklikala:

»Živiš, ti živiš, moj sladki, najslajši, še živiš; hvala Najvišjemu! Glej, jaz sem pri-tebi, tvoja Upa! Me ne poznaš?«

Buramak se je nasmehnil in z naporom vseh sil zašepetal:

»Hvala ti...«

Potem je z desnico poiskal njeno le-vico in se je oklenil.

»Te boli? Hudo boli?« je vprašala Upa.

»Ne,« je dahnil častnik. »Samo malo žge. Žejen sem.«

Ista, ki je stala ob strani, je vzela vrč s pijačo in ga podala sestri, ki ga je na-stavila ranjencu na usta. Pil je z dolgimi, hlastnimi požirki. Pijača ga je okrepila; hotel se je dvigniti, a je z boleštnim sto-kom padel nazaj na ležišče. Upa je krik-nila in znova zaihtela.

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Olimpijski dan v Mariboru

V nedeljo 10. t. m. se vrše po vsej državi sportne in telovadne prireditve z namenom, da se manifestira ideja olimpijske misli, ki jo je pred 40 leti sloviti francoski sportnik baron le Coubertine oživel in je zajela danes ves svet. Leta 1936. bo naslednja olimpijada v Nemčiji, zimska v Garmisch-Partenkirchnu, letna v Berlinu.

Ta olimpijada bo pokazala, kakšno me-sto v sportu smo si pridobili med sve-tom. Ne smemo pozabiti, da imamo tudi mi olimpijce, da je tudi naš narod med onimi, ki so si pridobili zmagovalno olimpijsko plaketo! Udeležba na olimpijadi je za vsako državo častna dolžnost; drža-va, ki se olimpijade ne udeleži, ostane neopazena, napravi si nepopravljivo ško-do. Zato se vse države vneto pripravljajo na olimpijade in jim posvečajo vso po-zornost. V vseh državah obstojajo tudi zasebni olimpijski odbori, ki so si nadeli nalogo, skrbeti za udeležbo in uspeh na olimpijskih igrah. Nastopi na olimpijadah morajo biti skrbno pripravljeni, kajti le najboljši sportniki narodov se bore med seboj. Priprava teh sportnikov in ude-ležba potrebuje mnogo denarja, zato je potrebno, da se zbira že sedaj.

Pri nas je naš olimpijski odbor na delu že od zadnje olimpijade, ki je bila v Los Angelesu. Da se pritegne k sodelovanju vse prebivalstvo, je določen v sporazu-mu z ministrom za telesno vzgojo v vsej državi 10. junij kot olimpijski dan. Ta dan bodo razne telovadne akademije, propagandni nastopi, predavanja in zani-mive sportne tekme v vseh sportnih krajih naše države. Tudi v Mariboru pri-pravljajo sportni klub: obsežen in zani-miv nastop, ki naj manifestira voljo ma-riborskih sportnikov za idejo olimpi-anizma. Program smo že objavili. Poziva-mo že danes vse prebivalstvo, da pod-pre stremenje naših sportnikov! V ne-deljo — olimpijski dan!

Teniški juniorji stopajo na plan. V okviru nedeljskega olimpijskega dne se bo vršil prvi teniški turnir za juniorsko teniško prvenstvo Maribora. Tekmovanja se bodo udeležile skupine ISSK Maribo-ra, SK Železničarja in SK Rapida. V pr-vem kolu nastopita moštvi ISSK Maribo-ra in SK Rapida. Odigranih bo skupno 12 iger, in sicer 9 posamič in 4 v dvojce. Ma-riborove barve bodo zastopali Sergei Se-nekovič, Tomislav Neralič, Marko Der-novšek, Stevo Tončič, Božo Gajšek in Ja-kec Šneberger ter Jolanda Pavlinova in Pia Tončičeva. Tekmovanje prične ob pol 9. na igriščih ISSK Maribora. Za prvi nastop naših bodočih teniških prvakov vlada v vseh krogih splošno zanimanje.

V vsako slovensko hišo

»Večernik«!

Iz življenja princese vohunke

Čudesa hrabrosti in spretnosti mlade Mandžurke.

Malokatera mladenka zadnjih desetih let se more ponašati s tako avanturistič-nim in romantičnim življenjem, kakor mlada Japonka Košika Kovašima. V nje-nem slabotnem telesu se je skrivala ve-lika vztrajnost in energija, nepopisna vo-lja in redka prevejanost. Njen oče je bil iz odlične 1000-letne dinastije Manžua, mati pa je bila prava Japonka. Po krva-vi revoluciji in prevratu na Kitajskem je moral Košikin oče zapustiti Kitajsko in se preseliti na Japonsko. Na smrtni po-stelji mu je pa morala Košika priseči, da bo vse svoje življenje žrtvovala le osvo-bojenju Mandžurije.

Preden je postala mala Košika velika vohunka, se je zelo odlikovala v japo-nskih bojnih vrstah. Veliko slavo si je sple-tla pri osvobojenju trdnjave Hvain-gana, ki je bila velike strateške važnosti in je izdalo vrhovno kitajsko poveljstvo ukaz, da se mora napad na trdnjavo od-bit. Odpor kitajskih čet je bil tako silen, da japonski napadalni oddelki niso mo-gli zavzeti niti pedi te zemlje. V posied-njem navalu je bila mala Košika v pr-vih vrstah in se ni bala svinčenega dež-ja. Njena velika hrabrost je tako navdu-šila japonske vojake, da so kmalu nato zavzeli trdnjavo Hvaingan. Zaradi te zmage je bila Košika proglašena za mandžursko Ivanko Orleansko, japonski vojaki pa so jo nazivali tudi princeso Orcan.

Medtem ko so Japonci prodirali v Je-hol, si je japonski generalni štab priza-deval najti zanesljivega vohuna, ki bi mu lahko poveril delikatno nalogo priti v najožje stike s kitajskim vrhovnim po-veljstvom. Mlada princesa se je prosto-

voljno javila in zatrjevala, da bo izvršila to nevarno misijo. Japonski polkovnik Itagaki, vodja japonskega vohunstva, je prevzel težko nalogo, spraviti malo prin-ceso v sovražnikovo področje. Do meje šanghajskega ozemlja je gnala malo Ko-šiko velika gorečnost. Kitajski oddelki ki so bili na drugi strani v rovi, so jo prijateljsko sprejeli, misleč, da je Kitaj-ka. Košika je namreč mimo japonskega obvladala zelo dobro tudi kitajski jezik. Prvim stražam je dejala, da ima nekaj zelo važnega in da jo naj takoj peljejo do glavnega poveljnika. Tako se je po-srečilo mali japonski špijonki priti v stike z vrhovnim kitajskim poveljstvom.

Služba, ki jo je opravljala Košika, je bila zelo nevarna. Vsak večer je pošila-la po japonskih agentih vse podrobnosti kitajske vojske svojemu taboru. V nuj-nih primerih se je povzpela na streho ne-kega hotela v Šanghaju in dajala poročila s svetlobnimi znaki. Njena poročila so sprejemale japonske ladje, ki so plu-le po odprtem morju in jih dostavljale japonski vrhovni komandi. Vso vohun-sko službo je opravljala Košika v nepo-sredni bližini vrhovnega kitajskega po-veljstva vse dotlej, dokler ni pričel ne-ki generalštabni častnik kitajske armade dvomiti v njeno zanesljivost.

Vohunka Košikova ni niti slutila, da zalezujejo njen sleherni korak. Nekega večera jo je zalotil omenjeni častnik prav v trenutku ko je z dvema svojima tovarišema dajala znake japonskim voj-nim ladjam, a Košiki se je posrečilo po-begniti, in prijeli so le oba njena poma-gača. Naslednjega dne so našli častnika, ki je zasledoval malo špijonko, mrtvega

v nekem šanghajskem hotelu. Umora je bila osumljena Košika, ki so jo aretirali in izročili sodišču. Košiko pa niso zapu-stili živci in je brez oklevanja priznala, da je ubila mladega častnika samo zara-di tega, ker ji je vsiljeval svojo ljubezen in ker ji je pretel s smrtjo. Pri sodišču niso mogli Košiki ničesar dokazati, zato je bila oproščena vsake krivde. Ko so jo izpustili iz zapor, je bila pod strogim policijskim nadzorstvom. Kmalu nato pa je skrivaj izginila iz Šanghaja. Oprezno kot mačka se je priplazila do nekega čolna in odveslala po širokem morju, kjer jo je našla neka japonska vojna ladj-a, ki jo je vzela takoj v svoje varstvo.

Posebno pa se je Košika odlikovala pri nemirih v Tientsinu. Japonci so zavzeli Mandžurijo in provinco Jehol. Namera-vali so proglasiti Mandžurijo za samo-stojno državo. V ta namen se je bil že vkrcal cesar Puji na japonsko ladjo, da bi prevzel vladarstvo. Potoval je z vo-jno ladjo in pustil svojo ženo v Tientsinu, kjer so jo kitajske oblasti pridržale kot talko. Rešiti jo iz rok Kitajcev, je bila naloga male Košike, ki je priveslala z nekim japonskim čolnom do Tientsina. Preoblečena v šoferja, je ves dan vohu-nila okrog palače, kjer je bila zaprta ce-sarica. Z nekim znanecem, ki se je oble-kel v kitajskega vojaka, je Košika reši-la cesarico iz palače. Na potu do luke so vse tri potnike ustavljale razne kitajske patrulje, rešila pa jih je vedno velika Košikina hladnokrvnost. Preden so stra-že, ki so stražile cesarico, opazile njen beg, je bila že na varnem na nekem ja-ponskem parniku, ki je plul proti Mand-žuriji.

Smrt jeruzalemskega kralja.

V Cannesu je pred dnevi umrl grof Jo-sé de Cersetta, upravnik kraljevske tuše Bourbonov. Pokojnika so nazivali tudi »kralja jeruzalemskega«. V letošnjem marcu je proslavil svoj 93. rojstni dan. Bil je sin Ferdinanda II., kralja sicilskega. Kot pravi naslednik francoskega kralja Ludvika XIV. je bil pokojnik najbolj upra-vičen pretendent za francoski prestol, če se ne bi bil odrekel Philip V. za sebe in za vse svoje potomce tej pravici.

Mussolini odlikovan z visokim kitajskim redom.

V maju je kitajski poslanik v Rimu pri-redil svečan obed na čast šefu italijanske vlade Benitu Mussoliniju. Ob tej priliki mu je izročil tudi veliki križ »Jadea«, ki je najvišje kitajsko odlikovanje in je Mus-solini prvi tujec, ki je bil odlikovan s tem redom. Mussolini se je počutil zelo po-čaščenega in je imel daljši govor, v kate-rem je prepričeval kitajskega poslanika o velikih italijanskih simpatijah napram kitajskemu narodu in o italijanski želji, da bi se razmere na Kitajskem kaj kmalu uredile. (Ali ne bi bilo bolj potrebno ure-diti razmere na Primorskem?)

Mali oglasi

Prodam

SOKOLSKI KROJ.

moški, na prodaj. Vprašati v upravi »Večernika«. 2316

PRODAM VOZIČEK

za slikarje. Taborska 8, dvo-rišče. 2328

STAVBENE PARCELE

ugodno prodam proti hranil-nim knjižicam. Kolnik Maks, Studenci, Aleksandrova 5. 2335

Razno

REZAN LES

smereka, popolnoma suhi, vse vrste deske itd. dobite po Din 300.— 1 m³ v lesni trg. Albin-a Čeh-a, Maribor, Bet-navska c. 4. 2336

KOPALNE OBLEKE

po meri in okusu izvršene naj-ceneje strojna pletarna, Tr-žaška 3, Maribor. 2339

Kupim

KUPIM PRAZNE BUTELJKE

Ponudbe na upravo banovins-ke trsnice Pekre, p. Limbuš. 2338

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO

oddam, Barvarska ul. 3. 2329

OPREMLJENO SOBO

oddam takoj mirnemu gospo-du za Din 150.— blizu Mag-dalene. Pobrežka c. 21. 2330

Službo dobi

SLUŽKINJO,

starejšo in pošteno sprej-mem s 15. junijem. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Služkinja«. 2331

SIVILSKO POMOČNICO

sprejemem takoj. Meljska c. 44 Maribor. 2334

Licitacijski zavod

i ma dne 9. in 11. junija 1934

prvo licitacijo ob 9^h

Sprejema še predmete. Vsak dan ogled predmetov.